

**Conforma una estructura arquitectònica funcional
i integrada a l'indret singular que ocupa**

"La Balconada", un nou conjunt residencial de promoció pública, a Manresa

Josep Maria Esquiús

Josep Puig

ARQUITECTES

Al polígon residencial "La Balconada", de Manresa (Bages), han estat edificats 250 habitatges promoguts per la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge i l'Institut Català del Sòl, del Departament de Política Territorial i Obres Públiques.

Aquest conjunt residencial de promoció pública, que inclou els corresponents locals comercials i les àrees d'aparcament, ha requerit la urbanització del seu entorn immediat, de manera que té espais adients d'esbarjo i relació, com ara el passeig central, d'ús exclusiu per a vianants, i configura una estructura arquitectònica funcional amb una volumetria que s'integra a l'indret singular que ocupa.

Les edificacions del nou polígon residencial són ubicades en un solar que, topogràficament, té la forma d'una carena (d'aquí el topònim la Balconada amb què es coneix) i que es projecta en un pendent suau cap al sud, amb un desnivell molt gran a partir del seu límit sud-oriental, i menys pronunciat en els límits cap a ponent.

El passeig

Amb la solució arquitectònica adoptada per a la construcció, la carretera que hi havia, de 30 m d'amplada, ha estat transformada en un passeig de vianants, de manera que la circulació rodada ha estat desviada, des de la ròtula d'unió amb la trama urbana, cap a dues línies de circulació lenta, acabades en un cul-de-sac, que

donen accés a tots els habitatges, locals comercials i aparcaments. Aquest passeig es converteix així en un espai urbà de relació "dinàmica" en comptes d'ésser una "barrera" de circulació rodada.

Plaça i espais verds

On hi havia el llaç de circulació, s'ha creat una plaça pública, un nou àmbit que ha estat entès com un espai de relació "estàtica", tot potenciant-la amb una forma geomètrica quadrada contun-

dent. Aquest nou espai ha estat entès, alhora, com a límit final i de parada urbana, és a dir de zona de descans per als vianants, després d'un trajecte o passeig a peu, i per això ha estat completat també amb un mirador, exterior a la plaça.

Com a complement del mobiliari urbà, i per tal de reforçar la nova ordenació i el sentit de la circulació dels vianants, han estat plantats un seguit d'arbres que, a la zona verda pública situada cap a ponent, representen una penetració vegetal dins l'espai edificat en els aparcaments descoberts.

Una primera aproximació amb els habitatges dúplex en primer terme.

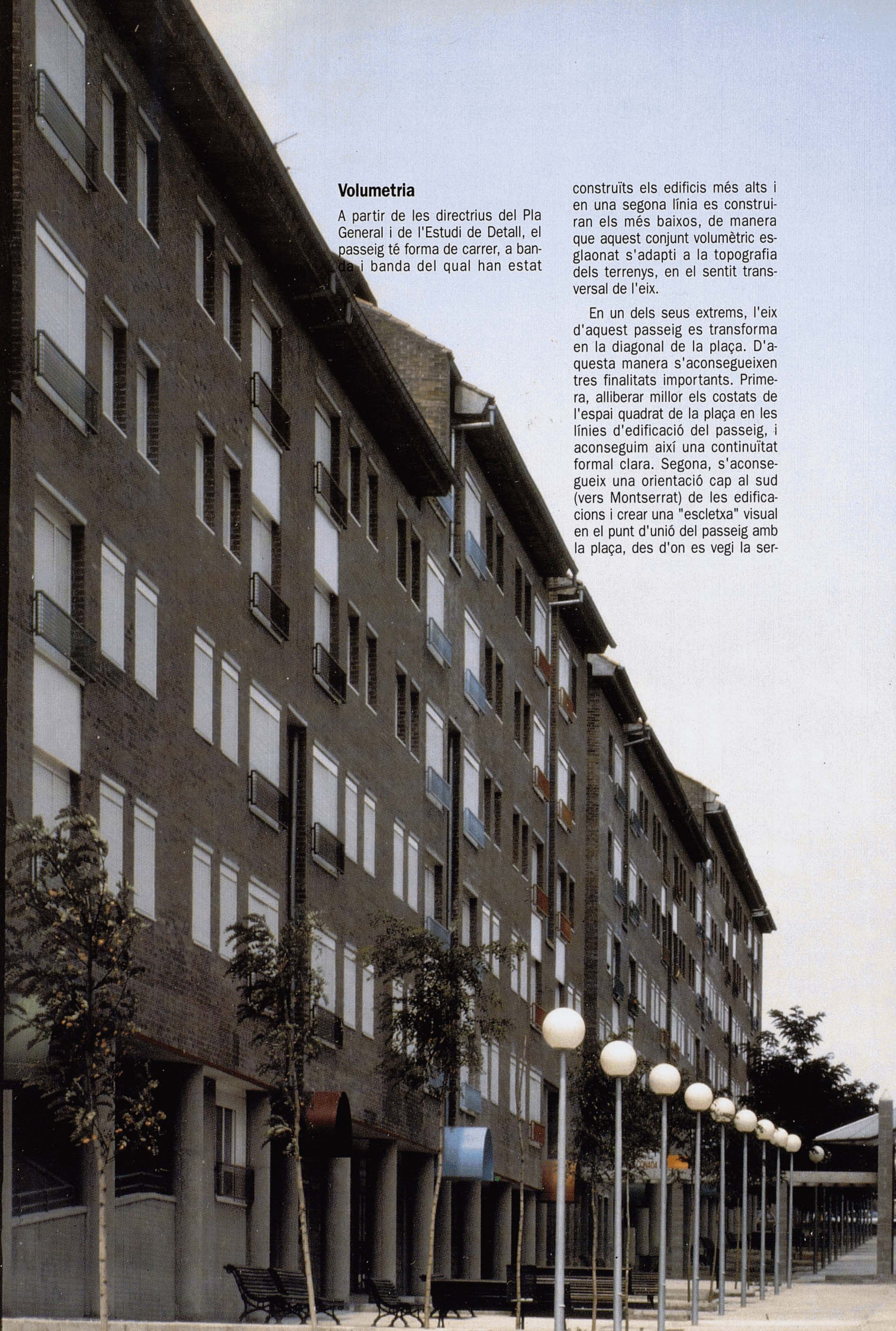

Volumetria

A partir de les directrius del Pla General i de l'Estudi de Detall, el passeig té forma de carrer, a banda i banda del qual han estat

construïts els edificis més alts i en una segona línia es construiran els més baixos, de manera que aquest conjunt volumètric esglaonat s'adapti a la topografia dels terrenys, en el sentit transversal de l'eix.

En un dels seus extrems, l'eix d'aquest passeig es transforma en la diagonal de la plaça. D'aquesta manera s'aconsegueixen tres finalitats importants. Primera, alliberar millor els costats de l'espai quadrat de la plaça en les línies d'edificació del passeig, i aconseguim així una continuïtat formal clara. Segona, s'aconsegueix una orientació cap al sud (vers Montserrat) de les edificacions i crear una "escletxa" visual en el punt d'unió del passeig amb la plaça, des d'on es vegi la ser-

ralada de Montserrat, que és l'element orientador principal de Manresa. I tercera, fer ressaltar el caràcter final i singular del lloc on s'assenta la plaça, perquè un dels seus angles se situa sobre l'espadat i, tenint en compte la forma quadrada i contundent, s'aconsegueix donar al volum sencer, vist des de fora, un caràcter de fita paisatgística.

Tres tipus d'habitatges.

Criteris compositius

D'acord amb els criteris de la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge, i a partir del pertinent estudi de detall, s'han considerat i construït tres tipus bàsics d'habitatges ("en bloc", 213, unifamiliars superposats o dúplex, 32, i per a minusvàlids, 5) que, alhora, tenen una sèrie de variants per a adaptar-los a l'orientació, a la topografia i a la forma predefinida.

Els habitatges en bloc es componen d'un rebedor, una sala d'estar, un menjador-cuina, dos dormitoris dobles i uns altres dos de senzills, un bany, un lavabo i un safareig, que es distribueixen en una superfície total útil de 90 m².

Per tal d'encertar millor la distribució de les peces d'aquests habitatges, s'han tingut en compte dos criteris compositius fonamentals. L'un, fer un tipus d'habitatge que serveixi, sense canvis

El passeig central és exclusiu per a vianants, com a rambla de trobada i relació.

Detall del passeig.

L'ombra dels arbres i els bancs com a elements que ajuden la relació humana.

importants, per a les dues orientacions oposades que han de tenir. Per això s'ha organitzat l'espai de la sala d'estar, el menjador i la cuina, de davant a darrere del bloc, a fi d'assegurar que el conjunt d'aquestes peces tingui de dia l'assolellament en una de les seves dues cares.

Els dormitoris han estat situats, dos i dos, a cada façana entorn dels sanitaris. I l'altre criteri ha estat aconseguir l'adaptabilitat de l'habitatge segons els diferents plantejaments familiars. Així, la peça d'estar-menjador-cuina pot organitzar-se en forma d'un sol àmbit, o bé independitzar la cuina de la resta o integrar-la amb el menjador. La peça d'ús

múltiple situada al costat de la cuina permet també uns usos diversos, com ara el de cosidor i planxa, prop del safareig, de dormitori o com a saleta de diari. Els estenedors d'aquests habitatges s'han situat en un espai comunitari sota teulada cobert amb una clara boia, si bé cada u té el seu traster-estenedor principal.

Aquests habitatges resten organitzats en edificis de dos pisos per planta, amb un total de vuit o deu per cada escala segons el cas. A la planta baixa s'han situat els habitatges per a les persones que tenen la seva capacitat de moure's reduïda, i per tant amb els accessos que responen a unes característiques de disseny més acurat, a

més dels locals comercials i els aparcaments tancats.

Els habitatges dúplex segueixen el mateix programa que els plurifamiliars, però estan superposats i amb l'accés per una galeria situada a l'exterior de la tercera planta servida per una escala exterior. Els dos aparcaments s'ubiquen també als baixos, amb un porxo obert.

Tot aquest conjunt queda integrat volumètricament i cromàticament a la carena ("balconada") sobre la qual s'assenta.

JM. E. ☐

J. P. ☐